

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 09.09.202609.09.2026 i Oslo tingrett, Oslo

Saksnr.: 24-186492TVI-TOSL/05

Dommer: Tingrettsdommer Ingeborg Olebakken

Saken gjelder: Gruppesøksmål – krav om tilbakebetaling av gebyr

Forbrukerrådet

Advokat Amund Noss,
Advokat Nicolay Arntzen Bondi

mot

Riverty Norway AS

Advokat Kyrre Width Kielland,
Advokat Ole Edvard Tokvam

DOM

Saken gjelder krav om tilbakebetaling av gebyr for etterskuddsvis betaling av parkeringsavgift.

Fremstilling av saken

Riverty Norway AS (Riverty) er et tyskeid finansieringsselskap som driver med fakturaadministrasjon, samt finansiering og kjøp av fordringer. Selskapet ble stiftet i 2009 og har konsesjon etter finansforetaksloven § 2-9 bokstav a som gjelder leasing, factoring og annen finansieringsvirksomhet.

I dag kjøper og innkrever Riverty blant annet ubetalte parkeringskrav for følgende syv parkeringsselskaper: Onepark AS (Onepark), Apcoa Norway AS (Apcoa), Aimo Park Norway AS (Aimo), Bember AS, Parkly AS, Nor Tronic AS og Park Nordic AS. Det er ingen eierskap eller eierinteresser mellom Riverty og parkeringsselskapene. Alle parkeringsselskapene bruker skiltgjenkjenningsteknologi for å registrere parkeringen.

Når parkeringsavgiften ikke er registrert betalt innen et bestemt antall timer (48 eller 72 timer) etter avsluttet parkering, overtar Riverty kreditorposisjonen overfor disse parkeringskundene. Det skjer ved at Riverty kjøper de fleste ubetalte fordringene, og parkeringsselskapene får umiddelbart fullt oppgjør. Ved overdragelsen av fordringene til Riverty, har parkeringsselskapene lagt gebyrer til parkeringsavgiften. De syv parkeringsselskapene som kravene i denne saken gjelder, bruker følgende navn på disse gebyrene: Fakturagebyr, Administrasjonsgebyr, Pay Later, Administrasjons- og etterbetalingsavgift, Park&Go, Flex, Fleks og Parkering med utsatt betaling. Gebyrene varierer fra 10 kroner til 69 kroner inkl. mva. Parkeringskunden betaler med frigjørende virkning til Riverty.

For Riverty består hovedarbeidet i forbindelse med innkrevingen i å identifisere den enkelte parkeringskunden basert på bilens registreringsnummer, og å sende faktura (regning). På regningen veiledes parkeringskunden til å rette spørsmål om betaling til Riverty. Spørsmål om parkeringen/plasseringen skal fortsatt rettes mot parkeringsselskapet. Samarbeidsmodellen mellom Riverty og parkeringsselskapene går ut på at Riverty har overtatt kredittrisikoen, mens parkeringsselskapene har risikoen for kravets eksistens.

Finansavtaleloven 18. desember 2020 nr. 146 trådte i kraft 1. januar 2023.

Betalingsmottakers rett til å ta gebyr for regning, ble begrenset til faktisk kostnad, jf. nytt fjerde punktum:

Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen.

Fra 2022 hadde Forbrukerrådet arbeidet for å få ned uforholdsmessig høye regningsgebyr. Selv etter lovendringen var det en del bransjer som ikke la om praksisen. Forbrukerrådet gav 10. mai 2024 ut en rapport der de redegjorde for at en rekke innkrevingsselskaper etter påtrykk hadde lagt om praksisen, blant annet innen bransjer som tele, strøm og helsekontor. Bom- eller parkeringsselskaper fortsatte imidlertid, etter rådets syn, å innkreve lovstridige regningsgebyrer. Omtrent samtidig sendte Forbrukertilsynet ut en veiledning om begrensning i lovlig størrelse på regningsgebyr og andre gebyrer, jf. brev 29. mai 2024. Mottakerne var næringsdrivende som sender regning til forbrukere, blant annet parkeringsselskapene Onepark, Aimo og Apcoa.

Onepark, Aimo og Apcoa tok alle til motmæle overfor Forbrukertilsynet og anførte at de ikke anså sin praksis for å være i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Onepark hadde redusert regningsgebyret fra 60 kroner til 12,50 kroner. Regningsgebyret dekket nå bare faktiske utgifter ved utstedelse og sending av regning, jf. svarbrev 25. juni 2024. Samtidig kom Pay Later-produktet på 49 kroner i tillegg. Onepark mente at dette produktet i hovedsak bare dekket arbeid med å identifisere debitor og kredittfordelen ved etterskuddsvis betaling. Lovendringen kunne derfor ikke gjelde denne delen av betalingen. Aimo og Apcoa besvarte også Forbrukertilsynets brev og viste til lignende tilpasninger, jf. brev henholdsvis 28. juni 2024 og 1. juli 2024.

I brev 26. september 2024 varslet Forbrukerrådet Riverty om gruppesøksmålet og tilbakebetalingskrav for ulovlig innkrevd regningsgebyr fra lovendringen trådte i kraft.

To måneder senere ble parkeringsselskapene forhåndsvarslet om forbudsvedtak med tvangsmulkt så lenge de opprettholdt slik lovstridig gebyrpraksis, jf. Forbrukertilsynets brev 29. november 2024 til Apcoa, og 18. desember 2024 til henholdsvis Onepark og Aimo. Forbudsvedtak med tvangsmulkt mot disse tre selskapene ble fattet 19. mars 2025. Den varslede tvangsmulkten var på 1 300 000 kroner pr. uke for Onepark, og lød slik:

1. Onepark AS forbys å benytte avtalevilkår som innebærer at selskapet kan kreve vederlag for utstedelse og sending av regning gjennom fakturagebyr, og/eller «Pay Later» og/eller lignende tjenester, produkter og/eller rabatter i den utstrekning vederlaget overstiger den faktiske kostnaden ved å utstede og sende regningen.

Vedtaket gjelder dermed både direkte vederlag for utstedelse og sending av regning i form av gebyr, og andre ordninger som i realiteten innebærer vederlag for utstedelse og sending av regning, men som presenteres for forbrukeren på en annen måte enn direkte vederlag, for eksempel ved rabatter ved øvrige måter å betale på.

2. Onepark AS skal fra og med 9. april 2025 betale kr 1 300 000 i tvangsmulkt for hver påbegynt kalenderuke selskapet overtrer forbudet i punkt 1.

Den 9. april 2025 påklagde alle tre parkeringsselskaper sine respektive vedtak. Klagene ble 30. april 2025 oversendt til Markedsrådet. Vedtakene ble gitt utsatt iverksettelse.

Den 16. desember 2025 kom Markedsrådet til at Forbrukertilsynets forbudsvedtak mot de tre parkeringsselskapene måtte oppheves. Markedsrådets flertall mente at vedtakene ikke hadde tilstrekkelig lovhjemmel. Vedtakene er endelige.

Parallelt tok Forbrukerrådet ut søksmål mot Riverty i tråd med forhåndsvarselet, jf. stevning 28. november 2024. Forbrukerrådet begjærte seg oppnevnt som grupperepresentant for saksøkerne. I tilsvaret 23. januar 2025 la Riverty ned påstand om avvisning av gruppesøksmålet. Uansett begjærte selskapet seg frifunnet for tilbakebetalingskravet.

Den 8. mai 2025 avsa Oslo tingrett kjennelse om at gruppesøksmålet fremmes. Rammene for gruppesøksmålet ble satt slik, jf. slutningen punkt 2:

Krav om tilbakebetaling og avsavnsrente fra Riverty Norway AS fra alle forbrukere som fra 1. januar 2023 har betalt gebyr for utstedelse og sending av regning for parkeringstjenester. Søksmålet er begrenset til tilfeller hvor Riverty Norway AS har kjøpt fordringen fra Onepark AS, Apcoa Norway AS, Aimo Park Norway AS, Bember AS, Parkly AS, Nor Tronic AS, Park Nordic AS.

Gruppesøksmålet ble fremmet som et utmeldingssøksmål, jf. tvisteloven § 35-7. Forbrukerrådet ble oppnevnt som grupperepresentant. Rivertys anke over tingrettens kjennelse ble forkastet både av Borgarting lagmannsrett, jf. kjennelse 13. oktober 2025, og Høyesteretts ankeutvalg, jf. kjennelse 19. desember 2025.

I prosesskriv 13. mai 2026 informerte Forbrukerrådet retten om at partene var enige om følgende standardisert beregning av faktisk kostnad ved bruk av de ulike betalingsinstrumentene:

Utsendelse	Eks. MVA (kr)	Inkl. MVA (kr)
Elektronisk utsendelse pr. eFaktura	2,00	2,50
Elektronisk utsendelse pr. Digipost	3,00	3,75
Fysisk utsendelse i Norge	7,00	8,75

Hovedforhandlingen ble holdt i Oslo tingrett over 5 rettsdager i perioden 19. til 26. august 2026. Oslo tingrett har ført utmeldingsregisteret. Ingen hadde meldt seg ut ved hovedforhandlingens oppstart.

Under hovedforhandlingen var Forbrukerrådet representert ved partsrepresentant og grupperepresentant Alexander Venås, mens Riverty var representert ved daglig leder Kjell-Rune Birkelund. Prosessfullmektig for saksøkerne var advokat Amund Noss og rettslig medhjelper Nicolay A. Bondi. Prosessfullmektig for Riverty var advokat Ole E. Tokvam og rettslig medhjelper Kyrre Width Kielland.

I tillegg deltok Onepark og Apcoa som partshjelpere for Riverty. For Onepark møtte administrerende direktør Leif Nymoen som partsrepresentant, og prosessfullmektig Carl Rosén. For Apcoa møtte prosessfullmektig Marianne H. Dragsten.

Partsrepresentant Birkelund avla partsforklaring. Nymoen avla vitneforklaring. Det ble for øvrig foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Saksøkerens påstandsgrunnlag

Riverty innkrever høyere gebyrer enn de faktiske kostnadene ved å utstede og sende regninger for ubetalt parkeringsavgift. Det er i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum. Dette gjelder uavhengig av hva gebyret kalles på betalingsmottakerens regning – fakturagebyr, administrasjonsgebyr eller noe annet. Det avgjørende er om parkeringskunden får et gebyr som overstiger faktiske kostnader for regningsutstedelsen. Avtalevilkår som fraviker loven til skade for en forbruker, er ugyldige, jf. finansavtaleloven § 1-9 første ledd.

Selv om finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje og fjerde punktum må leses i sammenheng, er det ingen kobling mellom disse. Det er en slutning som verken er logisk eller språklig fundert. Også formålet om å beskytte forbrukere taler for denne lovforståelsen. Poenget er at gebyrene ikke kan overstige de faktiske kostnadene ved å sende regning. Det støttes videre av tolkningsuttalelser fra Justisdepartementet, og etterarbeider.

Markedsrådet kom til et annet resultat, men vedtaket har ingen betydning for det privatrettslige forholdet mellom parkeringsselskapene og parkeringskunden. Det er dessuten et dissensvedtak

For det tilfelle at fjerde punktum bare kommer til anvendelse dersom det kreves gebyr etter tredje punktum, rammes uansett gebyrene i denne saken. I praksis er alle gebyrene koblet til et betalingsinstrument, nemlig kontobetaling. Fjerde punktum er nødvendig for å effektivisere og hindre omgåelse av tredje punktum.

Ulovlige gebyrer etter finansavtaleloven § 2-4 gir grunnlag for tilbakebetaling. Det gjelder innkrevd beløp fratrasket reelle faktiske kostnader. Kravet kan rettes mot betalingsmottaker, altså Riverty, jf. lovens ordlyd. Tilbakebetalingskrav etter finansavtaleloven, går foran gjeldsbrevloven § 25. Uansett leder begge bestemmelsene til samme løsning, nemlig at kravet kan rettes mot Riverty.

Den urimelige delen av kravet må under enhver omstendighet settes til side som ugyldig etter avtaleloven § 36 om urimelige avtalevilkår. Skjønnsmessig kan dette settes til innbetalt gebyr over 10 kroner for utsendelse av regning.

Gebyr utover faktiske kostnader ved å sende regning, er ensidig fastsatt av parkeringsselskapene. Det har aldri vært en reell forhandlingssituasjon og styrkeforholdet er ujevnt. Avtalesensur vil være i samsvar med det underliggende forbrukeravtaledirektivet som gir forbrukere et særskilt vern i møte med profesjonelle aktører.

Innholdsmessig er også avtalene urimelige. Gebyrene ligger fast uavhengig av parkeringsavgiften og kan gi situasjoner der gebyret overstiger parkeringsavgiften. En betalingsutsettelse på 16-21 dager kan ikke rimeligvis forsvare gebyret. For så kort tid er renten skyhøy. Jo lavere parkeringsavgiften er, jo høyere vil rentesatsen fremstå. Samtidig er kredittrisikoen begrenset for Riverty siden parkeringskravene er fordringer som i utgangspunktet ikke er misligholdt.

Virkningen av ugyldighet skal være – uavhengig av grunnlag – at Riverty betaler tilbake ulovlig innkrevd gebyr. Parkeringsselskapene har overdratt de ugyldige gebyrkravene til Riverty, og forbrukerne har deretter betalt kravet til Riverty. Mottaker får ikke bedre rett enn avhender.

I tillegg har forbrukerne krav på avsavnsrente fra betaling til tilbakebetaling skjer, jf. rettspraksis. Riverty har urettmessig disponert over disse beløpene, mens forbrukerne har hatt en tilsvarende likviditetsulempe. Et slikt restitusjonsoppgjør krever ikke hjemmel. Avsavnsrenten kan passende settes til 3 % under henvisning til bankenes gjennomsnittlige innskuddsrente. Forsinkelsesrente skal løpe fra dommens oppfyllelsesfrist. Oppfyllelsesfristen kan settes til 6 uker av hensyn til arbeidet med å gjennomføre tilbakebetaling i tråd med påstanden.

Saksøkerens påstand

1. Riverty Norway AS dømmes til å tilbakebetale til hvert gruppemedlem alle betalinger fra 1. januar 2023 for utstedelse eller sending av regning, som på fakturaen er omtalt som
 - Fakturagebyr
 - Administrasjonsgebyr
 - Pay Later

- Administrasjons- og etterbetalingsavgift
 - Park & Go
 - Flex
 - Fleks
 - Parkering med utsatt betaling
- og som alene eller samlet overstiger 2,50 kroner (inkl.MVA) for utsendelser med eFaktura, 3,75 kroner (inkl. MVA) for utsendelser med Digipost eller 8,75 kroner (inkl. MVA) for fysiske utsendelser.
2. Riverty Norway AS dømmes til å betale til hvert gruppemedlem avsavnsrente fastsatt etter rettens skjønn av beløpet som fremkommer av påstandens punkt 1, beregnet fra tidspunktet gebyret ble betalt til rettens oppfyllelsesfrist, og lovbestemt forsinkelsesrente fra rettens oppfyllelsesfrist til betaling skjer.
 3. Påstandens punkt 1 og 2 er begrenset til tilfeller hvor Riverty Norway AS har kjøpt fordringen fra Onepark AS, Apcoa Norway AS, Aimo Park Norway AS, Bember AS, Parkly AS, Nor Tronic AS eller Park Nordic AS.
 4. Forbrukerrådet (grupperepresentant) tilkjennes sakskostnader.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Finansavtalelovens § 2-4 gjelder ikke gebyr for betaling av parkeringsavgift med faktura. For det første er ikke kontobetaling et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel. For det andre er finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum koblet med tredje punktum. Tredje punktum gjennomfører forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19 som er et totalharmoniseringsdirektiv. Det betyr at fjerde punktum ikke kan gå lenger enn tredje punktum, jf. Markedsrådets vedtak.

Uansett om finansavtalelovens § 2-4 første ledd fjerde punktum har et selvstendig virkeområde, faller likevel parkeringskravene utenfor. Bestemmelsen gjelder bare gebyr som kreves i betalingssituasjonen. Gebyret er heller ikke for utstedelse av regning, det er betaling for fordelen med betalingsutsettelse.

Det er ikke rettslig grunnlag for tilbakebetalingskrav mot Riverty, verken etter finansavtaleloven § 2-4 første ledd eller gjeldsbrevloven § 25. Gebyret er fastsatt av parkeringsselskapene på bakgrunn av avtalen med parkeringskunden. Riverty trer ikke inn i avtalen og har heller ikke tatt noe gebyr som betalingsmottaker.

Det er heller ikke grunnlag for avtalerevisjon etter avtaleloven § 36, jf. Markedsrådets vedtak. Hovedregelen er at avtaler skal holdes. Avtalerevisjon er et unntak for klart urimelige tilfeller. Rettstilstanden er i tråd med forbrukeravtaledirektivet.

Gebyrer er vanlig i bransjen. Parkeringskundene får tilstrekkelig informasjon om betalingsalternativene og har fordel av en forenklet registrerings- og betalingsordning ved parkering. Det er feil å legge vekt på forholdsmessigheten mellom gebyrets størrelse og parkeringsavgiften. Gebyret er ikke betaling for kreditt, men likviditet. Forbrukerne har

betalt uten innsigelser. Tilbakebetaling vil være svært komplisert i praksis og taler mot avtalerevisjon. At andre bransjer har valgt å legge om praksis er ikke avgjørende, parkeringskunder er ikke særlig sårbare slik som brukere av helsetjenester.

Dersom avtalerevisjon skal skje, skal ikke hele gebyret tilbakebetales, bare den delen som overstiger «rimelig nivå». Prisen kan ikke settes lavere enn Forbrukerrådets forslag i 2022 om å sette maksgrense for inkassosalær til 35 kroner.

Det er uansett ikke grunnlag for å fremsette dette kravet mot Riverty. Parkeringsavtalen er inngått mellom parkeringsselskapet og parkeringskunden. Riverty er ikke part, de har bare ervervet fordringen. Dessuten pålegger ikke gjeldsbrevloven § 25 erververen av kravene noen plikter. Etter at kravet er innfridd må eventuelt krav fremsettes mot parkeringsselskapet som den opprinnelige kontraktsparten, jf. gjeldsbrevloven § 26 og løsningen i dansk og svensk rett. Riverty skal ikke være garantist for det underliggende rettsforholdet.

Krav på avsavnsrente er i realiteten et erstatningskrav. Riverty kan ikke klandres for gebyret. Selskapet har heller ikke hatt noen nevneverdig fordel av gebyrene, og avsavnsrente vil bli så lave beløp at de vil bety svært lite for den enkelte parkeringskunde. Gebyret er mest sannsynlig betalt fra en brukskonto med vesentlig lavere rente, slik at avsavnsrente på 3 % blir uansett for høyt.

Ved tilbakebetaling kan passende oppfyllelsesfrist settes til 6 uker.

Saksøktes påstand

1. Riverty Norway AS frifinnes.
2. Forbrukerrådet dømmes til å erstatte Riverty Norway AS sine sakskostnader.

Rettens vurdering

1. Innledning og konklusjon

Forbrukerrådet har krevd tilbakebetaling av gruppemedlemmenes innbetalinger fratrukket parkeringsavgift og faktiske kostnader ved å sende regning, etter 1. januar 2023. Retten har kommet til at denne delen av regningen er innkrevd ulovlig. Riverty skal derfor tilbakebetale dette beløpet til hver kunde som har et slikt krav. Kundenes urettmessige betaling skal kompenseres ved avsavnsrente på 3 % for perioden fra betaling skjedde til seks uker etter forkynnelse av dommen.

2. Rettslige utgangspunkter

Forbrukerrådet mener at Riverty har krevd gebyr i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum.

Ved lovtolkning tar retten utgangspunkt i ordlyden i den konkrete regelen. Lovteksten må imidlertid også tolkes utfra den sammenhengen den inngår. Finansavtaleloven § 2-4 første ledd lyder:

Dersom en betalingsmottaker krever gebyr eller gir rabatt for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel, skal betaleren opplyses om dette før en betalingstransaksjon iverksettes. Betalingstjenesteyteren kan ikke hindre betalingsmottakeren i å kreve gebyr eller gi rabatt som nevnt. Dersom en betalingsmottaker krever gebyr for bruk av et bestemt betalingsinstrument eller betalingsmiddel fra en forbruker, kan gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. [...]

Loven trådte i kraft 1. januar 2023. Første til tredje punktum viderefører i hovedsak tidligere finansavtaleloven § 39 b, slik den gjaldt fra 20. juni 2014. I all hovedsak regulerer disse bestemmelsene en betalingsmottakers adgang til å fastsette gebyr for bruk av et bestemt betalingsmiddel, typisk kontanter, eller betalingsinstrument, som kan være kontanter eller betalingskort.

Første og annet punktum om innkreving av gebyr, er en gjennomføring av artikkel 50 og artikkel 52 nr. 3 i Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/64/EF av 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked (første betalingstjenestedirektiv). Det ble innlemmet i norsk rett med virkning fra 1. november 2009. Dette direktivet er et minimumsdirektiv.

Tredje punktum gjennomfører Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/83/EU av 25. oktober 2011 om forbrukerrettigheter (forbrukerrettighetsdirektivet) artikkel 19 og trådte i kraft 20. juni 2014. Dette er et totalharmoniseringsdirektiv, jf. artikkel 4.

Formålet med gjeldende finansavtalelov var blant annet å gjennomføre Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366 av 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked (andre betalingstjenestedirektiv), jf. Prop. 92 LS (2019-2020) punkt 1 side 9. Fjerde punktum er imidlertid en ny, særnorsk regel som kom inn etter forslag fra Forbrukerombudet i høringsrunden, jf. Prop. 92 LS (2019-2020) punkt 5.5 side 48:

I høringen har Forbrukerombudet tatt til orde for at bestemmelsen i § 2-4 bør omfatte også faktura som oppgjørsmåte. Det følger av forbrukerkjøpsloven § 37 tredje ledd at selgeren i tillegg til kjøpesummen ikke kan kreve gebyr for utstedelse og sending av regning hvis ikke dette klart følger av avtalen. Departementet antar imidlertid at det i høringsuttalelsen siktes til gebyr som kreves for den betalingsløsningen som følger

av at det utstedes faktura, for eksempel at det kreves gebyr når kunden ber om å få tilsendt en faktura i posten med tilhørende bankgiro i stedet for å benytte seg av en elektronisk betalingsløsning på stedet. Det kan reises spørsmål om i hvilken grad et slikt gebyr er gebyr for selve regningsutstedelsen eller gebyr for bruken av det alternative betalingsinstrumentet. Dette kan være vanskelig å avgjøre i praksis. Departementet foreslår derfor en bestemmelse om at dersom gebyret også omfatter utstedelse og/eller sending av regning, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. At gebyret ikke kan være høyere enn betalingsmottakerens faktiske kostnad, fremstår i forbrukerforhold som en selvsagt begrensning også i den utstrekning gebyret gjelder selve regningen. Videre vil det med en slik bestemmelse ikke være nødvendig å avgjøre om gebyret gjelder utstedelsen av fakturaen (regningen) eller valget av betalingsløsning. Gebyret vil etter første ledd tredje og fjerde punktum samlet sett ikke kunne utgjøre mer enn de faktiske kostnadene ved utstedelsen og utsendingen av fakturaen og bruken av den tilknyttede betalingsløsningen til sammen.

3. Er Rivertys bekvemmelighetsgebyr i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum?

Når parkeringsavgiften betales etter regning, har kundene i tillegg måttet betale et gebyr til Riverty. Partene er enige om at parkeringsavgiften og den delen av gebyret som er dekning for faktiske kostnader ved å sende regning, er lovlige. Det springende punkt er om Riverty har rett til å kreve inn den resterende delen av gebyret, i det følgende betegnet som bekvemmelighetsgebyr.

Retten mener finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum skal forstås som et generelt forbud mot bekvemmelighetsgebyr, *uavhengig* av om det også ilegges gebyr for bruk av betalingsinstrument eller betalingsmiddel. Både sammenhengen i finansavtaleloven § 2-4 første ledd, og fjerde punktums forhistorie, taler for denne forståelsen.

Rent språklig er riktignok fjerde punktum koblet til tredje punktum, jf. begrepene «gebyret», «også» og «denne delen av gebyret». Men resultat av en slik streng ordlydsfortolkning leder til en usaklig forskjellsbehandling mellom regninger som krever og ikke krever gebyr etter tredje punktum. Begrensningen i fjerde punktum blir også enkel å omgå for betalingsmottaker – slik denne saken viser. Til sist minner retten om at antitetisk tolkning krever klare holdepunkter, noe retten ikke kan se at er tilfelle her, jf. Jens Edvin A. Skoghøy, Rett og rettsanvendelse, Universitetsforlaget, 2023 side 84. Typisk er det aktuelt der loven setter klare grenser, som ulike tidsfrister. Her er imidlertid tvisten oppstått som følge av en uklar lovtekst som språklig er noe snevrere enn lovgivers intensjon.

Dette tolkningsresultatet er også i størst grad i samsvar med lovens formål, nemlig å beskytte forbrukeren. Loven er bare fravikelig til forbrukerens gunst, jf. finansavtaleloven § 1-9 første ledd. Partene har fortsatt avtalefrihet for så vidt gjelder gebyr, men forbrukeren må opplyses om gebyrene før betaling, jf. finansavtaleloven § 2-4 første ledd første punktum. Etter avtaleinngåelsen kan ikke en betalingsmottaker ensidig beregne seg et bekvemmelighetsgebyr i tillegg.

Retten kan ikke se at denne utvidende tolkningen av fjerde punktum er i strid med underliggende totalharmoniseringsdirektiv. Tredje punktum gjennomfører forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19:

Når det gjelder bruk av et gitt betalingsmiddel, skal medlemsstatene forby næringsdrivende å pålegge forbrukere gebyrer som overstiger de kostnadene som den næringsdrivende har for bruken av disse midlene.

Bestemmelsen må leses som et hinder for gebyr utover kostnadene ved et betalingsmiddel, som betalingskort. Regninger er imidlertid ikke et betalingsmiddel. Vitnet Nymoen forklarte at bekvemmelighetsgebyr i hovedsak var betaling for likviditetsfordelen ved forsinket betaling.

Retten kan heller ikke se at lovens overskrift er til hinder for slik tolkning, jf. Jens Edvin A. Skoghøy, Rett og rettsanvendelse, Universitetsforlaget, 2023 side 284.

Det er i nyere lover vanlig at hver paragraf har en overskrift. Disse inngår i lovteksten, men er ofte unøyaktige og stikkordpregede. De sier noe om emnet for paragrafen og kan således kaste lys over innholdet av lovbestemmelsen. I tilfeller hvor det ikke er samsvar mellom paragrafoverskriften og lovteksten for øvrig, kan det imidlertid ikke legges særlig vekt på hva overskriften sier.

At overskriften viser til gebyr for bruk av betalingsinstrument og betalingsmiddel, tillegger retten etter dette mindre betydning. Det kan ikke anses som et særlig hinder for utvidende tolkning av finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum.

Den forståelsen av finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum som retten etter dette mener er riktig, understøttes av senere tolkningsuttalelser. Det er riktignok noe svakere rettskilder, men samtidig et tegn på en konsekvent forståelse av bestemmelsen. Fra Justisdepartementets lovavdelings brev 16. november 2022 til Helse- og omsorgsdepartementet siteres:

Vi antar etter dette at på formuerettens område vil problemet med høye fakturagebyrer kunne bli godt ivaretatt ved de nye reglene i finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Justis- og beredskapsdepartementet tar sikte på å vurdere om disse

reglene bør gjelde også utenfor formuerettens område i forbindelse med en mer generell vurdering av virkeområdet for lovens kapittel 2, men her ser vi det som nevnt som mest hensiktsmessig å avvente arbeidet med nye regler om forbrukeres rett til kontant betaling.

Og videre fra Lovavdelingens tolkningsuttalelse 23. februar 2023 [JDLOV-2020-3280-2]:

Ut fra sammenhengen i § 2-4 og plasseringen av bestemmelsen i finansavtaleloven kapittel 2 synes formålet å være en regulering av faktura (sending av regning) som ledd i et betalingsoppgjør.

Lovforarbeider til senere lovendringer har dessuten uttalelser som samtidig utgjør etterarbeider til finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Fra Prop. 55 L (2023-2024) om endringer i finansavtaleloven mv. (forbrukeres rett til kontant betaling mv.) punkt 4.4 side 42:

En endring av virkeområdet for kapittel 2 vil først og fremst få betydning for reglene om såkalte betalings- og fakturagebyr i finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Det følger av denne bestemmelsen at betalingsgebyr ikke kan overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved bruk av betalingsinstrumentet eller betalingsmiddelet. Dersom gebyret også omfatter utstedelse og eventuelt sending av regning til forbrukeren, kan denne delen av gebyret ikke overstige betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen. Formålet med reglene i § 2-4 er at betalingsmottakeren ikke skal kunne benytte betalings- og fakturagebyr for å sikre seg økonomisk overskudd.

Sitatet inneholder riktignok en viss spenning mellom koblingen til bruk av betalingsinstrument eller betalingsmiddel, og det mer generelle formålet. En rimelig tolkning tilsier imidlertid at departementet nå legger til grunn at betalingsmottaker ved denne hjemmelen er generelt forhindrede fra å tjene penger på gebyr.

Rettens tolkning styrkes videre ved følgende uttalelse i Prop. 3 L (2025-2026) Lov om inkassovirksomhet og inndrivning av forfalte pengekrav (inkassoloven) punkt 13.1:

Fakturagebyr overfor forbrukere er regulert i finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum, hvor det fremgår at fakturagebyret ikke kan overstige «betalingsmottakerens faktiske kostnad ved å utstede og sende regningen». Finanstilsynet har i «Likelydende brev til inkassoforetakene om innfordring av krav med fakturagebyr» 20. mars 2024 uttalt at inkassoforetak før iverksettelse av inndrivings tiltak overfor forbrukere må innhente dokumentasjon på at fakturagebyret ikke overstiger de faktiske kostnadene. Tilsynet antar likevel at det

ikke foreligger en plikt for nærmere undersøkelse dersom fakturagebyret er under 10 kroner.

Og videre samme sted punkt 13.10.4:

Det følger av inkassoloven § 18 andre punktum at det aldri kan «kreves mer for rekning etter forfall enn det som følger av §§ 17, 19 og 20». Departementet kan ikke se at det er behov for denne regelen ved siden av regelen i finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum om at gebyr ved utstedelse og sending av regning ikke kan overstige betalingsmottakerens faktiske kostnader til dette. Normalt vil faktiske kostnader til å utstede og sende regninger være lavere enn gebyret for purring og inkassovarsel, og i slike tilfeller har ikke regelen noen praktisk betydning. Unntak kan tenkes når sending av fysiske brev til utlandet medfører høye portokostnader, men det er etter departementets syn ikke urimelig om fordringshaveren får erstattet kostnadene til dette.

Retten antar utfra sammenhengen i sitatet at referansen til finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum er feilskrift for fjerde punktum.

Det følger av ovenstående at retten er enig med Markedsrådets mindretall i at lovens ordlyd må leses i lys av formålet med bestemmelsen, jf. vedtaket 16. desember 2025 avsnitt 83-85:

For at fjerde punktum i finansavtaleloven § 2-4 skal kunne leses i samsvar med lovgiverviljen, slik den fremkommer ovenfor, er det nødvendig å forstå ordlyden i § 2-4 slik at inntektsbegrensningen omfatter alle tilfeller der betalingsmottager og kunder, med eller uten tredjepart, gjennomfører et betalingsoppgjør. Det vil si der de inngår avtale om bruk av et bestemt betalingsinstrument i form av «sett av fremgangsmåter» [...] «for å iverksette betalingsoppdrag».

Mindretallet forstår finansavtaleloven § 2-4 slik at begrensningene for betalingsmottager gjelder uavhengig av om en av aktørene er å anse som betalingstjenesteyter. Begrensningen i adgangen til å ta seg betalt for selve betalingsoppgjøret gjelder ved all handel. Dette er samtidig den lovforståelsen som best bidrar til ivaretagelse av bestemmelsen i det europeiske forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.

Utstedelse av faktura kan alene eller sammen med andre mekanismer være del av et betalingsoppgjør og kan i og for seg også være del av et betalingsinstrument (sett av fremgangsmåter for å iverksette et betalingsoppdrag). Denne lovforståelsen leder til at Forbrukertilsynets vedtak etter mindretallets syn ikke mangler lovhjemmel.

Når retten har kommet til et annet resultat enn Markedsrådets flertall, antar retten det skyldes ulik vekting av rettskilder, jf. vedtaket 16. desember 2025 avsnitt 71:

Markedsrådets flertall har kommet til at fakturaen Onepark sender ikke gir noen anvisning på bruk av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Fakturagebyret er dermed ikke knyttet til forbrukerens valg av et spesifikt betalingsmiddel eller betalingsinstrument. Forbrukeren står fritt til å gjøre opp betalingskravet som fremgår av fakturaen med det betalingsmiddelet eller betalingsinstrumentet vedkommende ønsker. Selv om det mest vanlige og praktiske betalingsmiddelet for å gjøre opp en faktura er innskudd og kreditt på konto, kan debitor også gå til en bankfilial og betale fakturaen i skranken. Debitor kan også gjøre opp kravet med ulike betalingsinstrumenter, slik som mobilbetaling eller pengeoverføring i nettbank. Fakturagebyret utløses derfor ikke av valget av et spesifikt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, det er utelukkende utløst av at det må sendes en faktura. Ettersom gebyret ikke er knyttet til bruken av et bestemt betalingsmiddel eller betalingsinstrument, faller gebyret utenfor virkeområdet til finansavtaleloven § 2-4 første ledd tredje punktum og forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 19.

Hva som utgjør «faktisk kostnad» ved bruk av ulike betalingsinstrumenter, har partene blitt enige om. Det er 2,50 kroner (inkl. mva) for utsendelser med eFaktura, 3,75 kroner (inkl. mva) for utsendelser med Digipost eller 8,75 kroner (inkl. mva) for fysiske utsendelser.

Rivertys bekvemmelighetsgebyr er i strid med finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum.

4. Virkning av ulovlig innkrevd bekvemmelighetsgebyr

4.1. Tilbakebetalingskrav

Forbrukerrådet har krevd tilbakebetaling av bekvemmelighetsgebyret.

Finansavtaleloven er en offentligrettslig lov med bøter eller fengsel for den som overtrer særskilte lovbestemmelser. Forholdet mellom den enkelte betaler og betalingsmottaker som krever inn gebyr i strid med loven, er ikke regulert.

Retten legger da til grunn det rettslige utgangspunktet i ulovfestet, norsk rett, nemlig tilbakebetalingsplikt, jf. Kåre Lilleholt, Kontraktsrett og obligasjonsrett, Cappelen Damm Akademisk (2017) punkt 31.2 side 466. Betalingsmottaker hadde aldri rett til å kreve dette beløpet, og for å gjenopprette en urett, må ulovlig innkrevd beløp tilbakebetales. Det skal ikke lønne seg å ta betalt i strid med loven, især ikke overfor forbrukere. Lovens siktemål om å beskytte den svake part, vil ellers være helt forfeilet.

Krav om tilbakebetaling kan gjøres gjeldende overfor Riverty. Selskapet kjøpte fordringer fra parkeringsselskap mot fullt oppgjør for parkeringsavgiften, og overtok som kreditor for kravet, jf. gjeldsbrevloven § 25. Det spiller mindre rolle at Rivertys aktive kreditorrolle opphørte da pengekravet ble innfridd. Det ulovlige bekvemmelighetsgebyret er uansett mottatt, og kan søkes tilbakebetalt. At parkeringskunden eventuelt kunne rettet kravet mot parkeringsselskapet, kan ikke med rimelighet tas til inntekt for at det ikke kan fremmes tilbakebetalingskrav mot Riverty.

Retten kan ikke se at Rivertys oppfatning av at deres praksis har vært rettmessig, endrer dette utgangspunktet. Hver har risikoen for egen rettsoppfatning, noe som særlig gjør seg gjeldende overfor Riverty som profesjonell part. Det er heller ikke vanskelig å tilbakeføre penger.

Forbrukerne har krav på tilbakebetaling av bekvemmelighetsgebyret.

4.2. Avsavsrente

Forbrukerrådet har også krevd avsavsrente beregnet fra bekvemmelighetsgebyret ble innbetalt, til tilbakebetaling skjer.

Avsavsrente er ikke lovregulert, men kan tilkjennes basert på en helhetsvurdering av saken. Spørsmålet har vært behandlet av Høyesterett i flere dommer, senest HR-2023-1128 der rettstilstanden oppsummeres slik i avsnitt 88-90:

Ved vurderingen av om det skal tilkjennes avsavsrenter av beløpene, tar jeg utgangspunkt i at rentekrav må ha et rettslig grunnlag. Den tradisjonelle oppfatningen i norsk rett har vært at plikt til å svare rente er betinget av hjemmel i lov, avtale eller sedvane som særskilt regulerer renteplikt. I Rt-2002-71 avsavsrente, som gjaldt rentetapserstatning, er det uttalt at det ikke lenger er grunnlag for å opprettholde det strenge hjemmelskravet. Høyesterett sluttet seg i Rt-2010-816 til synspunktet i 2002-avgjørelsen, og det ble tilkjent avsavsrente på et tilbakesøkningskrav, jf. avsnitt 74 flg. I Rt-2013-484 ble det tilkjent avsavsrente ved utmåling av voldsoffererstatning innenfor maksimalerstatningen i voldsoffererstatningsloven § 11. Samtidig uttaler førstvoterende:

«Selv om det i rettspraksis er åpnet for at det uten særskilt hjemmel kan tilkjennes renter, kan jeg ikke se – slik denne saken ligger an – at A kan tilkjennes avsavsrente utover dette basert på rimelighetsbetraktninger.»

Avsavsrenter var også tema i Rt-2014-501, som gjaldt tomtefeste. Førstvoterende uttaler i avsnitt 48 at spørsmålet om det er grunnlag for avsavsrenter, «avgjøres på grunnlag av en samlet vurdering som trekker inn de særlige hensyn som gjør seg gjeldende».

Etter rettspraksis kan dermed rente tilkjennes uten hjemmel i lov, avtale eller sedvane. I hvilke tilfeller det er grunnlag for et slikt rentekrav, er ikke nærmere avklart.

Retten mener at Riverty skal betale avsavnsrente av bekvemmelighetsgebyret til parkeringskundene. I lys av sakens utpregede kommersielle natur fremstår dette som den rimeligste løsningen. Riverty har sikret seg et ulovlig gebyr fra en rekke parkeringskunder og hatt fortjeneste av denne ulovlige kapitalen. Likhets hensyn taler da for at Riverty også skal pålegges å kompensere motpartene for deres korresponderende verditap. Parkeringskundene er ikke nærmest til å ta konsekvensene av forretningsmodellen med et bekvemmelighetsgebyr. Den synes utarbeidet av Riverty og parkeringsselskapene for å forsøke å unngå gebyrbegrensingen etter finansavtaleloven § 2-4 første ledd fjerde punktum, jf. Aimos tilsv. 13. april 2026 i regressøksmålet:

3.3 Rivertys egen rolle og medvirkning utelukker eller reduserer ethvert krav
Denne side vil føre bevis for at Riverty hadde en aktiv og sentral rolle i den løsningen som nå er omtvistet. Aimo Park vil anføre at det også er av betydning at Aimo Park ikke selv fant løsningen med å endre fra et høyere fakturagebyr til en fordeling mellom lavere fakturagebyr og produktet FLEX. Aimo Park fikk råd om dette fra Riverty ved Kjell Rune Birkelund. Rådet ble gitt i møte mellom partene 19. januar 2024, med videre oppfølging i møte 16. februar 2024. Disse møtene ble avholdt blant annet som følge av parkeringsbransjens dialog med Forbrukertilsynet i lys av gjennomførte tilsyn med telekombransjen, samt betydelig medieoppmerksomhet knyttet til fakturagebyr.

Prinsipielt kan ikke retten se at Riverty skal fritas for avsavnsrenter fordi beløpene kan bli veldig små. De har i sum generert store verdier for Riverty.

Retten legger mindre vekt på hvorvidt Riverty eventuelt var i god tro etter Markedsrådets vedtak. Det ble avsagt under dissens og står således noe svakere. Det ble dessuten avsagt på et tidspunkt hvor dette gruppesøksmålet allerede verserte i Oslo tingrett.

Retten mener rentesatsen passende kan settes til 3 %. De aktuelle beløpene er gjennomgående små for den enkelte forbruker og det er derfor ikke grunn til å regne med at noen har opptatt lån for å betale denne delen av regningen, ei heller oppnådd rente på høyrentekonto. Utgangspunktet er derfor at bankenes gjennomsnittlige innskuddsrente for brukskonto legges til grunn, jf. HR-2001-969 side 77 og LB-2018-436087. Forbrukerrådet har anslått at renten settes til 3 % under henvisning til Statistisk sentralbyrås tabell 08175 for 2023, 2024 og 2025. Dette er et nøkternt anslag og innebærer en desimalavrunding til helt tall i Rivertys favør for de aktuelle årene.

Avsavsrenten på 3 % beregnes fra innbetalingstidspunktet til refusjonstidspunktet for hvert tilbakebetalingskrav.

4.3. Oppfyllelsesfrist

Partene var enige om at Riverty måtte gis seks ukers frist for å oppfylle dommen, dersom Forbrukerrådet vant gruppesøksmålet. Retten er enig i at utregning av tilbakebetalingskrav for ca. 6,3 millioner regninger, og utbetaling av disse, er en omfattende oppgave. To ukers oppfyllelsesfrist, jf. tvisteloven § 19-7, fremstår for snaut.

Oppfyllelsesfristen settes til seks uker fra domsavsigelsen.

5. Oppsummering

Retten har kommet til at tilbakebetalingskravet har ført frem etter finansavtaleloven § 2-4 første ledd. Det er derfor ikke nødvendig å ta stilling til om avtaleloven § 36 også kunne dannet grunnlag for tilbakebetaling av den delen av gebyret, som var urimelig.

6. Sakskostnader

Forbrukerrådet har fått medhold i at de har krav på tilbakebetalt ulovlig innkrevd gebyr i forbindelse med betaling av parkeringsavgift. De har også fått medhold i kravet om avsavsrente. De har dermed vunnet saken fullt ut, og grupperepresentanten har rett til å få sine sakskostnader erstattet etter tvisteloven § 20-2 første og annet ledd og § 35-13 så langt kostnadene har vært nødvendige, jf. tvisteloven § 20-5.

Motparten kan helt eller delvis kan fritas for kostnadsansvaret dersom tungtveiende grunner gjør det rimelig, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Retten kan imidlertid ikke se at det er grunn til å gjøre et slik unntak i denne saken. At Markedsrådet kom til et annet resultat, er ikke tilstrekkelig.

Full erstatning for sakskostnader skal dekke alle partens nødvendige kostnader ved saken. Ved vurdering av kostnadene skal retten legge vekt på om det har vært rimelig å pådra dem, jf. tvisteloven § 20-5.

Forbrukerrådet har fremlagt krav på til sammen 1 367 235 kroner. Av dette utgjør 1 179 141 kroner salærkrav som har påløpt etter Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 19. desember 2025.

Retten mener salærkravet er rimelig og nødvendig. Forbrukerrådet er saksøker og har et særlig ansvar for å sannsynliggjøre sitt krav. Kravet er omfattende, idet det gjelder ca. 6,3 millioner regninger. Saksbehandlingen har også vært arbeidskrevende, både prosessuelt og materielt. Under saksforberedelsen har retten avsagt to beslutninger i saken, henholdsvis 13. februar 2026 og 14. mai 2026. Saksøkte har ikke hatt merknader til salærkravet. Til sammenligning var deres salærkrav vesentlig høyere.

Saksøker krever i tillegg 72 000 kroner i godtgjørelse til grupperepresentanten, jf. tvisteloven § 35-13. Det er beregnet for 100 arbeidstimer á 720 kroner.

Grupperepresentanten har bistått med å koordinere søksmålet, og slik bistått prosessfullmektigene. Han deltok også under hele hovedforhandlingen. Slik det ble redegjort for hans arbeid, mener retten det skal dekkes fullt ut.

Ellers har saksøker krevd dekket utgifter i saken til annonsering av gruppesøksmålet, bespisning under hovedforhandlingen og lignende, totalt 116 094 kroner. Retten mener dette er rimelige og påregnelige utgifter. For så vidt gjelder annonsering av gruppesøksmålet, er dette kostnader pålagt i kjennelsen 8. mai 2025 om å fremme gruppesøksmålet, jf. slutningen punkt 5 og 6.

I tillegg kommer erstatning for inngangsgebyr for søksmål som utgjør 17 ganger rettsgebyret når hovedforhandlingen varer fem dager, jf. rettsgebyrloven § 8. Ved inngivelse av stevningen, var rettsgebyret 1277 kroner. Inngangsgebyret settes følgelig til 21 709 kroner.

Riverty dømmes etter dette til å betale saks kostnader med 1 388 944 kroner.

DOMSSLUTNING

1. Riverty Norway AS betaler til hvert gruppemedlem alle betalinger fra 1. januar 2023 for utstedelse eller sending av regning, som på fakturaen fra Onepark AS, Apcoa Norway AS, Aimo Park Norway AS, Bember AS, Parkly AS, Nor Tronic AS eller Park Nordic AS, er omtalt som
 - Fakturagebyr
 - Administrasjonsgebyr
 - Pay Later
 - Administrasjons- og etterbetalingsavgift
 - Park & Go
 - Flex
 - Fleks
 - Parkering med utsatt betalingog som alene eller samlet overstiger 2,50 – tokommafemti – kroner (inkl.MVA) for utsendelser med eFaktura, 3,75 – trekommasyttifem – kroner (inkl. MVA) for utsendelser med Digipost eller 8,75 – åttekommasyttifem – kroner (inkl. MVA) for fysiske utsendelser. Oppfyllelsesfristen er 6 – seks – uker fra forkynnelsen av dommen.
2. Riverty Norway AS dømmes til å betale til hvert gruppemedlem 3 – tre – % avsavnsrente av den enkeltes krav på tilbakebetaling etter punkt 1, beregnet fra tidspunktet gebyret ble betalt til rettens oppfyllelsesfrist.
3. For krav omfattet av punkt 1 og 2, løper forsinkelsesrenter fra oppfyllelsesfristen til betaling skjer.
4. Riverty Norway AS dømmes til å betale sakskostnader til Forbrukerrådet med 1 388 944 – énmillion trehundreogåttiåttetusen nihundreogførtifire – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

Retten hevet

Ingeborg Olebakken

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre f.eks. om det bør være muntlig behandling i rettsmøte, skriftlig behandling og/eller rettsmekling.

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar overvekt av sannsynlighet for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.